

– Ei bine, zmârdoare urâcioasă ce ești, de mâncat ai mâncat boțul cel de mămăliga, dar ce-a zis omul acela când a pus mămăliga acolo, pe teșitura, ai tu la știință?

– Ba de asta nu știu nimica, stăpâne.

– Apoi, ce păzești tu alta, dacă nu știi nici macar ceea ce vorbesc muritorii? Să-ți spun eu dară, deși n-am fost în pădure, ca tine: a zis că cine-a mânca boțul cel de mămăliga să zică bodaproste... Zis-ai tu ceva când ai mâncat-o?

– Ba n-am zis nimica, stăpâne.

– Așa? În loc să-ți dai osteneala ca să afli până și gândul oamenilor, tu nu știi nici macar ceea ce vorbesc ei? Mai pot eu să am nădejde în voi? Ei, las' că-ți găsesc eu acuș leacul; te-i învața tu minte de alta dată! Hai, pornește acum degrabă la omul acela, și să-l slujești taman trei ani de zile, cu credință, la ce te-a pune el! Simbrie în bani să nu primești de la dânsul, ci să faci tocmla că, după ce ți-i împlini anii, să ai a lua din casa lui ce-i vrea tu; și aceea are să fie de trebuința la talpa iadului, ca au început a putrezi capătăiele... Ia să vedem, ți-a veni în cap ce ai să iei? Hai, gata ești? le-ți talpașita!

– Gata, stăpâne, iaca, pornesc!

Atunci dracul dă o raită pe la talpa iadului, să vada ce lipsește, și apoi iese iute ca scânteia și se tot duce înainte la slujba, după poronca lui Sca-raoschi. Și când pe aproape de casa lui Stan, dracul s-a prefăcut într-un băiet ca de opt ani, îmbrăcat cu straie nemțești, și umbla zgribulind pe la poarta. Stan era acasă și chiar atunci luase ceaunul de pe foc, ca să mestece mămăliga; și numai iaca ce vede că se raped câinii să rupa omul, nu altceva, și când se uita mai bine, ce să vada? Vede un băiet că se acățara pe stâlpul porții, de teama câinilor. Atunci Stan aleargă la poarta, zicând:

– Țiba, Hormuz, na, Bălan, nea! Zurzan, dați-vă-n lături, cotarle! Da' de unde ești tu, măi țică? Și ce cauți pe-aici, spaima câinilor?

– De unde să fiu, bădica? Ia, sunt și eu un băiet sârman, din toată lumea, fără tată și mamă, și vreau să intru la stăpân.

– Să intri la stăpân? D-apoi tu nici de păscut găștele nu ești bun... Cam de câți ani îi fi tu?

– Ia, poate să am vro treisprezece ani.

– Ce spui tu, măi?... Apoi dar bine-a zis cine-a zis, că vrabia-i tot pui, dar numai dracul o știe de când îi... Eu de-abia ți-aș fi dat șapte, mult opt ani. Dar ce, Doamne iartă-mă! pesemne că și straietele acestea pocite fac să arăți

așa de sfrijit și închircit. Am mai văzut daunăzi umblând pe aici prin sat un ciofligar de-alde tine, dar acela era oleacă mai chipos și altfel îmbrăcat:

*Cu antereu de canavață,
Ce se ținea numa-n ață,
Și cu nădragi de anglie,
Petece pe ei o mie.*

Și când mergea pe drum, nădragii mergeau alătura cu drumul: căci umbla după strâns pielcele, și cum trecea pe la poarta mea, de-abia l-am scos din gura lui Zurzan: l-a pieptanat de i-au mers petecele. Vorba ceea: „Aș veni desară la voi, dar mi-e rușine de câini“. Și acum parca-l vad cât era de ferfenișos și cum își culegea boarfele de pe jos. Oleacă de n-ai pațit și tu ca dânsul. Și cum te cheamă pe tine?

– Tot Chirică mă cheamă.

– Mai parpalecule, nu cumva ești botezat de sfântul Chirică Șchiopul, care ține dracii de păr?

– Nu-l știu pe acela, dar Chirică mă cheamă.

– Apoi, despre mine, fie oricine ți-a fi nanaș, dar știu c-a nimerit-o bine, de ți-a pus numele Chirică: pentru că ești un fel de vrăbioi închircit.

– Apoi da, bade, închircit, vrăbioi, cum mă vezi, acesta sunt, am văzut eu și hoituri mari și nici de-o lume: la treabă se vede omul ce poate. Las' să mă cheme cum m-a chema; ce ai d-ta de-acolo? Da' pe d-ta cum te cheamă?

– Tot Stan mă cheamă, dar de la o boală ce am avut, când eram mic, mi-au schimbat numele din Stan în Ipate, și de-atunci am rămas cu două nume.

– D-apoi ai la știința, bade, că și d-ta ai cântec:

*Ipate, care dă oca pe spate
Și face cu mâna să-i mai aducă una.*

– Dar știi că m-ai plesnit în palărie, măi Chirică? Al dracului baiet! Parca ești Cel-de-pe-comoară, măi, de știi toate cele! De trup ești mărunțel, nu-i vorba, dar la fire ești mare. Ia să te vedem dacă mi-i ghici tu cimilitura aceasta:

*Lată – peste lată,
peste lată – îmbojorată,
peste îmbojorată – crăcânată,
peste crăcânată – măciulie,
peste măciulie – limpezeală,
peste limpezeală – gălbeneală
și peste gălbeneală – huduleț.*

Chirică atunci începe a zâmbi și zice:

– De-oi ghici, mi-i da și mie o hrincă dintr-însa?

– D-apoi știu eu ce crezi tu că-i aceea? Ghicește întâi, să vedem.

– Ce să fie?! zise Chirică. Ia, fața casei, vatra, focul, pirostiile, ceaunul, apa dintr-însul, făina și culeșerul sau melesteul.

– Bun, măi Chirică, ia acum vad și eu că nu ești prost! Hai! cât să-ți dau pe an ca să te tocmești la mine?

– Apoi eu... nu mă tocmesc cu anul.

– Dar cum te tocmești tu?

– Eu mă tocmesc pe trei ani odată: pentru că nu-s deprins a umbla din stăpân în stăpân, și vreau să cunosc ceva când voi ieși de la d-ta.

– Despre mine, cu atâta mai bine, măi Chirică. Și ce mi-i cere tu pentru trei ani?

– Ce să-ți cer? Ia, să-mi dai de mâncare și de purtat cât mi-a trebui, iar când mi s-or împlini anii, să am a lua din casa d-tale ce voi vră eu.

– Ce fel de vorba-i asta? Poate că tu îi barani atunci să-mi iei sufletul din mine, ori mai știu eu ce dracul ți-a veni în cap să ceri!?

– Ba nu, bade Ipate, n-aibi grija; nu ți-oi mai cere vrun lucru mare până pe-acolo. Și-apoi, ce ți-oi lua eu din casă nu-ți face trebuința d-tale.

– Apoi na! zise Ipate. Măsura-i vorba cu îmblăciul. Balan să-ți aleagă din gură ce spui, dacă nu vorbești deslușit.

– Apoi da, bade Ipate, unde-i vorba, nu-i mânia: mai bine să te tocmești întâi, decât pe urma.

– Apoi aceasta-ți spun și eu, măi, ciotul dracului! Dezleagă odată calul de la gard, să știu eu atunci – de-oi ajunge cu sănătate – ce-i al tău și ce-i al meu.

– Ia lasă, bade Ipate, lasă, nu te mai pune și d-ta atâta pentru te miri ce și mai nimica, că doar n-are să fie un cap de țară...

– Măi Chirică, știi una? rămâi la mine, și ne-om împăca noi atunci. Te vad că ești un băiet isteț și – mai știi păcatul? – poate și harnic; sameni a fi știind de unde să iei lucrul și unde să-l pui.

– Despre aceasta n-aibi grija, bade, zise Chirică. Nu căuta că-s mic, dar trebile care ți le-oi face eu, nu le-a face altul, macar să fie cu stea în frunte.

– Mai știi? Bine-ar fi, măi Chirică, dac-ar fi toate cu lapte câte le spui. Dar tu curat că ai dat peste un stăpân ca pâinea cea bună; numai să avem vorba dinainte, să nu fii rău de gură, c-apoi mi-i să nu mă scoți din sarite și să mă faci câteodată să-mi ies din rabuș afara.

– Nici despre asta nu mă tem că-i bănuie, bade Ipate.